

Sygn. akt I CSK 2888/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku T. spółki akcyjnej w K.
z udziałem J. M.
o stwierdzenie nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu
z dnia 4 listopada 2021 r., sygn. akt I Ca 47/21,

- 1). odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**
- 2). zasądza od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 października 2020 r. Sąd Rejonowy w Mielcu stwierdził, że wnioskodawczyni T. S.A. z siedzibą w K. nabyła z dniem 1 sierpnia 2009 r. służebność odpowiadającą treścią służebności przesyłu poprzez usytuowanie stacji transformatorowej S-[...] W. zasilanej z linii energetycznej średniego napięcia 15 kV relacji S.-B., a także związanych z nią urządzeń i sieci energetycznych obciążającej nieruchomość składającą się z działek nr [...] i [...]1 położoną w W., dla której Sąd Rejonowy w Mielcu prowadzi księgę wieczystą nr [...]. Jednocześnie Sąd Rejonowy rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu oddalił apelację uczestnika postępowania J. M. od postanowienia Sądu Rejonowego w Mielcu oraz orzekł o kosztach postępowania.

Od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu skargę kasacyjną wywiódł uczestnik postępowania zaskarżając go w całości.

Wnioskodawca w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania względnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej uczestnika J. M. od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 4 listopada 2021 r.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na w sprawie kilku istotnych zagadnień prawnych oraz na oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas

nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (zob. postanowienia z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, i z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji jurystycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, , z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, z 24 maja 2016 r., I CSK 666/15).

Tymczasem skarżący w skardze kasacyjnej powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do pytań:

1) „Czy zmiana przebiegu urządzeń przesyłowych przerywa bieg terminu zasiedzenia, w tym zmiana obejmująca zmianę miejsca posadowienia słupa elektroenergetycznego?”

2) „Czy ograniczone prawa rzeczowe w postaci służebności przesyłu bądź służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu są możliwe do ich nabycia poprzez zasiedzenie w drodze wykładni art. 292 k.c. w zw. z art. 285 § 1 i 2 k.c. pozwalającej orzeczenie zasiedzenia służebności przesyłu, o której mowa w art. 305¹-305⁴ k.c. przy przyjęciu rozpoczęcia biegu czasookresu zasiedzenia przed dniem 3 sierpnia 2008 r. tj. przed dniem wprowadzenia instytucji służebności przesyłu do systemu prawnego?”

Po szczegółowej analizie skargi kasacyjnej należy wskazać, iż pierwsze z pytań nie wpisuje się w ustalony przez Sądy I i II instancji stan faktyczny, gdyż w sprawie ustalono, że około 1996 roku doszło do wymiany znajdujących się na nieruchomości uczestnika słupów podtrzymujących linie napowietrzne z drewnianych na betonowe - nowe słupy zostały wkopane pod istniejącą linią w odległości około 1 metra od dotychczasowych, linie zostały przepięte na nowe słupy, stare usunięto i w ten sposób doszło do zmiany położenia słupów, ale

przebieg linii pozostał bez zmian. Jak wynikało z opinii biegłego geodety M. N. z dnia 20 lutego 2018 r. (k. 165-168) i opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki i elektryczności K. S. z dnia 31 sierpnia 2018 r. (k. 199-213) - pas służebności dla linii 30 kV był tożsamy z pasem służebności dla aktualnej linii 15 kV, a więc wskazana powyżej modernizacja urządzeń przesyłowych nie miała wpływu na bieg terminu zasiedzenia, gdyż przebieg linii pomimo modernizacji pozostał ten sam. Szerokość służebności uzależniona jest od szerokości poprzeczników, która w ogóle się nie zmieniła od początku zbudowania linii przesyłowej. Po przeprowadzanej modernizacji słupy zmieniły położenie, ale bez poszerzenia pasa strefy ochronnej i służebności - co wprost wynikało z opinii biegłego energetyka. Szerokość pasa służebności determinowana jest szerokością poprzeczników po których ułożone są przewody, a ta szerokość po modernizacji nie uległa zmianie. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 29 maja 2020 r., I CSK 566/19 powierzchnia nieruchomości zajęta pod służebność powinna odpowiadać potrzebom związanym z prawidłowym korzystaniem z tego urządzenia, jego konserwacją, naprawą, modernizacją i usuwaniem awarii. Służebność może pokrywać się ze strefą kontrolowaną, a nawet może być rozleglejsza. Jednocześnie zasiedzenie służebności następuje w takich granicach przestrzennych, w których przedsiębiorca przesyłowy manifestował, że korzysta z cudzej nieruchomości przy wykorzystaniu trwałego i widocznego urządzenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2020 r., IV CSK 53/20).

W związku z tym, że odpowiedź na pierwsze z postawionych przez uczestnika postępowania pytania pozostanie bez wpływu na treść rozstrzygnięcia, sygnalizowana tam kwestia nie może być uznana za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W zakresie drugiego z wskazanych przez skarżącego pytań należy uznać, iż istnieje utrwalona linia orzecznicza Sądu Najwyższego w tej kwestii, która stanowi o tym, że przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 305¹ - 305⁴ KC) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa (zob. uchwała SN z 17 stycznia 2003 r. III CZP 79/02 i uchwała SN z 7 października 2008 r., III CZP 89/08 oraz wyrok z 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, postanowienie SN

z dnia 6 czerwca 2019 r., II CSK 625/18, z 29 stycznia 2020 r. IV CSK 345/19, z 9 lipca 2020 r., V CSK 524/19 i z 30 kwietnia 2021 r., II CSK 513/20). Mając to na uwadze należy przyjąć, iż drugie z przedstawionych przez skarżącego pytań również nie spełniało wymagań przewidzianych dla przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Jednocześnie należy wskazać, iż w judykaturze Sądu Najwyższego wyjaśniono, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie.

Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, z 18 września 2012 r., II CSK 179/12 i z 13 marca 2017 r., I CSK 596/16).

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, postanowienie Sądu Najwyższego z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej w części odnoszącej się do oczywistej zasadności tej skargi nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący zasadniczo polemizuje z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w sprawie przez sądy powszechne, co na etapie postępowania zainicjowanego

wniesieniem skargi kasacyjnej jest niedopuszczalne, a zatem w szczególności nie może świadczyć o oczywistej zasadności tej skargi kasacyjnej.

Z tych względów należało uznać, iż wniesiona skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona ani nie występują w niej istotne zagadnienia prawne i odmówić przyjęcia jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹, w zw. z § 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

[as

at]